

Joanna Spychała*

Wydatkowe reguły fiskalne jako instrument dyscyplinujący finanse publiczne

Słowa kluczowe: ramy fiskalne, reguły fiskalne, reguły wydatkowe

Keywords: fiscal framework, fiscal rules, expenditure rules

Wprowadzenie

Istotny wpływ na stabilność finansów publicznych oraz spójność polityki fiskalnej z przebiegiem koniunktury gospodarczej mają względy instytucjonalne określone mianem ram polityki fiskalnej. Na ramy fiskalne składa się ogół ustaleń, procedur i podmiotów oddziałujących na proces planowania, uchwalania i wykonania budżetów lub funduszy publicznych¹.

Powstanie Unii Gospodarczej i Walutowej stało się najważniejszą przyczyną do opracowania i implementacji reguł prowadzenia polityki fiskalnej. Utrzymując zdecentralizowaną politykę fiskalną, za konieczne uznano przeciwdziałanie występowaniu nadmiernych deficytów budżetowych i narastaniu długu publicznego poprzez wprowadzanie reguł fiskalnych oraz mechanizmów dyscyplinujących państwa członkowskie. Choć miano świadomość, iż reguły fiskalne nie są wystarczającym narzędziem zapewniającym równowagę budżetową, a ich skuteczność w ograniczaniu deficytów jest daleka od doskonałości, uznano, iż właściwie skonstruowane reguły fiskalne w połączeniu z przejrzystymi finansami publicznymi są najbardziej użytecznym narzędziem zapewnienia stabilizacji fiskalnej².

* Magister Joanna Spychała jest doktorantką na Wydziale Towaroznawstwa (Katedra Koniunktury Gospodarczej) Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. E-mail: joanna.spychala@ue.poznan.pl.

¹ M. Banaszewska, *Wydatkowe reguły fiskalne jako składnik ram fiskalnych państw Unii Europejskiej*, „Zarządzanie i Finanse” 2013, nr 2, cz. 3, s. 7.

² J. Siwińska-Gorzelał, *Znaczenie instytucji budżetowych dla równowagi fiskalnej*, w: *Instytucje a polityka makroekonomiczna i wzrost gospodarczy*, red. M. Brzozowski i in., Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006, s. 84.

Początkowo praktycznym uzasadnieniem wdrażania reguł fiskalnych było zapewnienie stabilności makroekonomicznej państwa i zabezpieczenie gospodarki przed ekspansją sektora publicznego. Współcześnie wprowadzanie reguł ma służyć prowadzeniu zrównoważonej polityki fiskalnej, co jest niezbędnym warunkiem osiągnięcia w długim okresie zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Ponadto, stosowanie reguł fiskalnych uzasadnia potrzeba wsparcia polityki pieniężnej, ograniczanie ekspansji fiskalnej pomiędzy różnymi poziomami władzy oraz zwiększanie wiarygodności realizowanej polityki fiskalnej³.

Głównym celem artykułu jest przedstawienie reguł fiskalnych stosowanych w państwach Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem reguł wydatkowych. W artykule podjęto próbę odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czym charakteryzują się wydatkowe reguły fiskalne?
2. W jakim stopniu zmieniło się znaczenie wydatkowych reguł fiskalnych w państwach Unii Europejskiej w latach 1990–2012?
3. Jakie reguły wydatkowe stosowane są w Polsce?
4. W opracowaniu zastosowano metodę analizy opisowej i porównawczej.

Klasyfikacja reguł fiskalnych

Według definicji wprowadzonej przez G. Kopitsa i S. Symansky'ego reguła fiskalna to permanentne ograniczenie polityki fiskalnej odzwierciedlone we wskaźnikach budżetowych oraz wskazujących na jej postępy⁴. Reguły fiskalne wprowadzone jak dotąd w wielu państwach postrzegane są jako obiecujący instrument w walce z kryzysem finansów publicznych. Impulsem wprowadzania reguł fiskalnych do systemów finansów publicznych stała się skłonność rządzących do deficytu budżetowego prowadząca do ciągłego narastania zadłużenia publicznego oraz wydatków i rozchodów budżetowych związanych z jego spłatą i obsługą. Istotą reguł fiskalnych jest trwale ograniczenie uznaniowości w prowadzeniu polityki fiskalnej⁵.

Podstawowy podział reguł fiskalnych pozwala wyróżnić reguły numeryczne, tak zwane ilościowe, polegające na ustanowieniu limitów dla wskaźników budżetowych, oraz reguły jakościowe określające w sposób opisowy lub proceduralny wprowadzone ograniczenia. Poza tym podziałem reguły fiskalne klasyfikowane są według różnych kryteriów, z których najważniejsze z przedstawiono w tabeli 1.

³ R. Piwowarski, *Reguły fiskalne oraz instrumenty nowego zarządzania publicznego jako narzędzia przejrzystej polityki fiskalnej*, „Studia Ekonomiczne” 2011, nr 3, s. 253.

⁴ G. Kopits, S. Symansky, *Fiscal policy rules*, „IMF Occasional Paper” 1998, no. 162, s. 2.

⁵ M. Cilak, *Reguły wydatkowe dotyczące budżetu państwa (na gruncie ustawy o finansach publicznych z 2009 r.)*, „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu” 2013, nr 1, s. 40.

Istotnym kryterium podziału reguł fiskalnych jest zasięg terytorialny, który umożliwia wyodrębnienie reguł ponadnarodowych i krajowych. Fundamentalnym przykładem reguł ponadnarodowych są kryteria konwergencji wprowadzone w 1992 roku przez

Tabela 1. Klasyfikacja reguł fiskalnych

Kryterium	Rodzaje reguł fiskalnych
Zasięg terytorialny	– reguły ponadnarodowe – reguły krajowe
Szczebel sektora publicznego	– reguły dotyczące całego sektora publicznego – reguły dotyczące szczebla centralnego – reguły dotyczące szczebla regionalnego – reguły dotyczące szczebla lokalnego – reguły dotyczące szczebla ubezpieczeń społecznych
Czas	– reguły dotyczące krótkiego okresu – reguły wieloletnie
Przedmiot	– reguły wydatkowe – reguły dochodowe – reguły zrównoważonego budżetu – reguły zadłużenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie: K. Marchewka-Bartkowiak, *Reguły fiskalne w warunkach kryzysu finansów publicznych*, „*Ekonomia i Prawo*” 2012, nr 3, s. 49.

Traktat z Maastricht⁶ oraz rozszerzone w 1997 roku w Pakcie Stabilności i Wzrostu⁷. Niezależnie od powyższych kryteriów ponadnarodowych państwa będące członkami Unii Europejskiej wykorzystują dodatkowo reguły fiskalne o zasięgu krajowym. Podział reguł fiskalnych według szczebla sektora finansów publicznych, których one dotyczą, jest istotny w celu zwiększenia dyscypliny budżetowej finansów publicznych jako całości oraz ich koordynacji w obrębie całego sektora⁸. Ze względu na kryterium czasu reguły fiskalne można podzielić na te, które odnoszą się do krótkiego okresu (na przykład dotyczą tylko jednorocznego budżetu), oraz reguły wieloletnie⁹. Z punktu widzenia podziału przedmiotowego dotyczącego wskaźnika będącego podstawą konstrukcji reguły dzieli się je zwykle na cztery podstawowe grupy zaprezentowane w tabeli 2.

⁶ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. C 83 z 30 marca 2010 roku), wcześniej Traktat o Wspólnocie Europejskiej (TWE).

⁷ Rozporządzenie Rady (WE) nr 3605/93 z 22 listopada 1993 roku w sprawie stosowania Protokołu w sprawie procedury dla nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

⁸ K. Marchewka-Bartkowiak, *Reguły fiskalne w warunkach kryzysu finansów publicznych*, „*Ekonomia i Prawo*” 2012, nr 3, s. 48–49.

⁹ S. Franek, *Reguły fiskalne w przemianach instytucjonalnych finansów publicznych*, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, „*Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*” 2010, nr 39, s. 69.

W realizacji celów polityki fiskalnej wskazuje się na wysoką skuteczność reguł wydatkowych, które skutecznie realizują trzy podstawowe cele¹⁰:

- a) prowadzą do długookresowej stabilizacji zadłużenia;
- b) zapewniają działalność automatycznych stabilizatorów koniunktury, pozostawiając pewien stopień swobody (na przykład do zmniejszania dochodów podatkowych);
- c) wpływają na zmniejszenie roli państwa w gospodarce.

Tabela 2. Reguły fiskalne według podziału przedmiotowego

Rodzaj reguły	Charakterystyka
Wydatkowe	Reguły nakładające ograniczenia na wydatki wyrażone w wartościach absolutnych jako stopy przyrostu lub jako odsetek PKB.
Dochodowe	Reguły ustalające maksymalne lub minimalne pułapy dotyczące dochodów państwa, a także ograniczenia w wydatkowaniu ponadplanowych dochodów.
Zrównoważonego budżetu	Reguły definiowane poprzez saldo ogólne, pierwotne, strukturalne, dopasowanie cyklicznie oraz tak zwaną złotą regułę budżetu.
Zadłużenia	Reguły polegające głównie na ustanowieniu limitu jawnego zadłużenia sektora publicznego wyrażonego jako odsetek PKB.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: J. Kantorowicz, *Reguły fiskalne – co się sprawdza?*, „Analiza FOR” 2012, nr 3, s. 5.

Wydatkowe reguły fiskalne

Zgodnie z definicją reguły wydatkowe odnoszą się do wzrostu wydatków budżetowych wyrażonych w wielkościach nominalnych lub realnych, w relacji do PKB albo skorygowanych o wahania cykliczne. Konstrukcja reguł wydatkowych jest zbliżona do pozostałych typów reguł fiskalnych i obejmuje między innymi: podstawę ich sformułowania, czas jej obowiązywania oraz podmioty zajmujące się przestrzeganiem danej reguły¹¹.

Reguły fiskalne ograniczające wydatki budżetowe mają za zadanie ograniczać procykliczne poluzowanie polityki fiskalnej. Reguły te mogą jednak różnić się w ramach¹²:

- a) zakresu wydatków, który obejmują (wydatki ogółem, wydatki pierwotne, wydatki bieżące, wydatki na ubezpieczenia społeczne i tym podobne);
- b) zastosowania korekty inflacyjnej (wydatki realne, wydatki nominalne);
- c) wprowadzenia ilościowego limitu wydatków lub ustalonej stopy ich wzrostu.

¹⁰ J. Kantorowicz, *Reguły fiskalne – co się sprawdza?*, „Analiza FOR” 2012, nr 3, s. 6.

¹¹ M. Banaszewska, dz. cyt., s. 9–10.

¹² S. Franek, dz. cyt., s. 71.

Reguły wydatkowe powinny odnosić się do możliwie jak największej części wydatków publicznych. W praktyce problematyczne jest jednak obejmowanie regułą prawnie zdeterminowanych wydatków sztywnych, wydatków majątkowych, wydatków finansowanych z bezzwrotnej pomocy zagranicznej czy też wydatków wrażliwych na wahania cykliczne. Mając to na uwadze, reguły wydatkowe najczęściej odnoszą się jedynie do dyskrecjonalnych zmian tych wydatków, które angażują dodatkowe środki publiczne¹³.

Podstawową zaletą reguł wydatkowych jest ich neutralność wobec działania automatycznych stabilizatorów gospodarki po stronie dochodów publicznych. Ponadto, z uwagi na to, iż reguły wydatkowe odnoszą się do wielkości, na które bezpośredni wpływ ma władza publiczna, są one zachętą do wieloletniego planowania budżetowego. W praktyce oznacza to, że polityka fiskalna staje się bardziej przewidywalna¹⁴.

Reguły fiskalne w państwach Unii Europejskiej w latach 1990–2012

Reguły fiskalne o charakterze ponadnarodowym bezpośrednio wpływają na przyjęcie odpowiednich zasad ich konstrukcji na szczeblu krajowym. We wprowadzonych obecnie tak zwanych krajowych ramach budżetowych Komisja Europejska sugeruje¹⁵ implementację zastosowanych ponadnarodowych kryteriów również na poziom państwa narodowego¹⁶. Narodowe reguły fiskalne należy traktować jako instrument komplementarny do zobowiązań nakładanych przez Pakt Stabilności i Wzrostu oraz jako narzędzie ułatwiające prowadzenie polityki fiskalnej zgodnie z najważniejszymi przesłankami stanowiącymi podstawy reformy Paktu. Zostało to potwierdzenie w komunikacie Komisji Europejskiej z 12 maja 2010 roku¹⁷.

W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 16 listopada 2011 roku¹⁸ stwierdzono, że przedmiotem oceny polityki fiskalnej w średnim okresie jest strukturalne saldo budżetowe oraz wydatki publiczne skorygowane o dyskrecjonalne zmiany dochodów publicznych. Wydatki publiczne państw członkowskich, które osiągnęły średniookresowy cel budżetowy, nie powinny rosnąć szybciej niż potencjalny PKB w średnim okresie (dopuszczalna jest rekom-

¹³ M. Banaszewska, dz. cyt., s. 10.

¹⁴ Tamże, s. 9. Zob. X. Debrun, N. Epstein, S. Szymansky, *A New Fiscal Rule: Should Israel "Go Swiss"?*, „IMF Working Paper” 2008, no. WP/08/87; B. Anderson, J. Minarik, *Design Choices for Fiscal Policy Rules*, „OECD Journal on Budgeting” 2006, vol. 5, no. 4.

¹⁵ Wniosek Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych.

¹⁶ K. Marchewka-Bartkowiak, dz. cyt., s. 54.

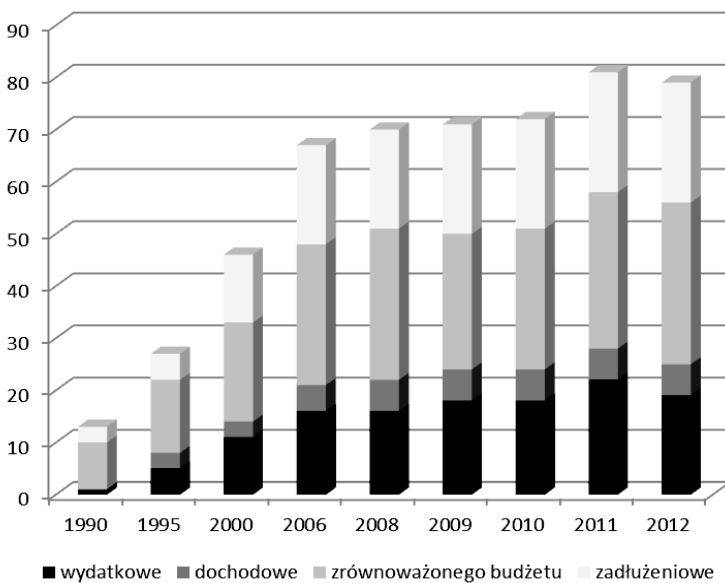
¹⁷ [http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/euro/documents/2010-05-12com\(2010\)250_final.pdf](http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/euro/documents/2010-05-12com(2010)250_final.pdf) (4.04.2014).

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1175/2011 z 16 listopada 2011 roku zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.Urz. UE L 306/12 z 23 listopada 2011 roku).

pensata w postaci dyskrejonalnego wzrostu dochodów publicznych). Zapewnieniu osiągnięcia przez państwa członkowskie średniookresowego celu budżetowego służyć ma nadwyżka tempa wzrostu potencjalnego PKB nad tempem wzrostu wydatków publicznych. Oprócz tego każdorazowe obniżenie określonych publicznych dochodów powinno być zrekompensowane dyskrejonalnym zmniejszeniem wydatków lub zwiększeniem innych dochodów¹⁹.

Zjawisko znaczonego rozpowszechnienia numerycznych reguł fiskalnych stosowanych w państwach członkowskich można zaobserwować od początku powstania Unii Gospodarczej i Walutowej. Na przestrzeni ponad dwóch dekad można mówić o około siedmiokrotnym wzroście liczby tych reguł (rysunek 1). Znaczna dynamika dotyczyła zarówno reguł wydatkowych, jak i pozostałych reguł fiskalnych. Na taki stan rzeczy wpłynęło wzmocnianie ponadnarodowych i krajowych ram fiskalnych oraz powiększająca się liczba państw członkowskich stosujących omawiane reguły.

Rysunek 1. Ilościowe reguły fiskalne obowiązujące w państwach Unii Europejskiej w latach 1990–2012

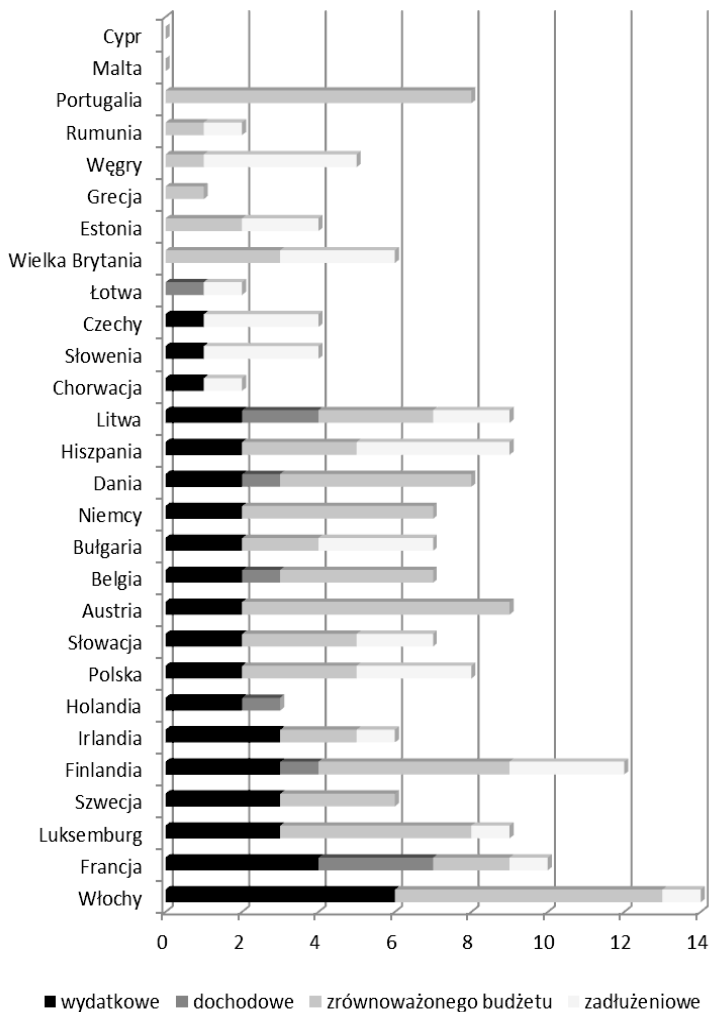
Źródło: opracowanie własne na podstawie Fiscal Rules Database.

Rysunek 2 przedstawia rodzaje i liczbę poszczególnych reguł fiskalnych stosowanych przez dane państwa członkowskie w latach 1990–2012. Można zaobserwować znaczne zróżnicowanie zarówno pod względem liczby, jak i rodzajów stosowanych reguł. Najpow-

¹⁹ M. Banaszewska, dz. cyt., s. 12.

szechniejsze są reguły zrównoważonego budżetu stosowane przez 21 państw członkowskich. Reguły wydatkowe w badanym okresie zastosowało 19 państw. W zdecydowanej większości przypadków reguły wydatkowe miały umocowanie prawne. Dominującą rolę pod względem liczby stosowanych reguł (w tym wydatkowych) odgrywają Włochy. Państwem, w którym średniookresowe ramy budżetowe (w tym reguła wydatkowa) zostały wpisane do ustaw w 2014 roku, jest Cypr. Jedynym państwem należącym do Unii Europejskiej, które nie wdrożyło żadnych reguł fiskalnych w systemie finansów publicznych, jest Malta.

Rysunek 2. Ilościowe reguły fiskalne obowiązujące w poszczególnych państwach Unii Europejskiej w latach 1990–2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie Fiscal Rules Database.

Wydatkowe reguły fiskalne stosowane w Polsce

Ramy fiskalne w Polsce oparte są na kilku regułach. Z prawnego punktu widzenia najważniejszą z nich jest reguła zadłużeniowa ujęta w dwóch aktach prawnych – Konstytucji RP oraz ustawie o finansach publicznych. Jej głównym celem jest niedopuszczenie do przekroczenia określonych progów przez państwowy dług publiczny. Natomiast z praktycznego punktu widzenia ważniejszą rolę odgrywa stabilizująca reguła wydatkowa, która w przeciwieństwie do reguły długu corocznie narzuca ograniczenia na finanse publiczne. Stabilizująca reguła wydatkowa jest najnowszą regułą stosowaną w Polsce, a jej wdrożenie było elementem implementacji dyrektywy Rady 2011/85/UE z 8 listopada 2011 roku w zakresie numerycznych reguł fiskalnych²⁰. W rzeczywistości prace nad zaprojektowaniem reguły wydatkowej w Ministerstwie Finansów rozpoczęły się już przed wejściem w życie przedmiotowej dyrektywy i wydaniem rekomendacji Rady.

Wydatkowa reguła stabilizująca zastąpiła dotychczas stosowaną wydatkową regułę dyscyplinującą. Nowa reguła ma na celu określenie limitu wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych ogółem na poziomie gwarantującym zachowanie równowagi finansów publicznych. Określa ona maksymalny pułap wydatków sektora, a nie konkretnych wydatków publicznych. Oznacza to, że pułap ten ma charakter zagregowany i wydatki niektórych jednostek objętych limitem będą mogły rosnać szybciej kosztem wolniejszego wzrostu lub spadku wydatków innych jednostek objętych limitem. W regułę wbudowano symetryczny mechanizm korygujący z celem operacyjnym powiązany ze średniookresowym celem budżetowym (tak zwany MTO). Odchylenia wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych od średniookresowego celu budżetowego będą kumulowały się na tak zwanym koncie kontrolnym. Gdy poziom odchylenia od celu będzie przesadny, wówczas zostanie włączona dodatkowa korekta dynamiki limitu wydatków. W sytuacji niewymagającej korekty w zakresie równowagi finansów publicznych limit wydatkowy będzie rósł w tempie średniookresowego PKB powiększonego o prognozowaną inflację²¹.

Podsumowanie

Podstawowym celem numerycznych reguł fiskalnych jest zapewnienie stabilności fiskalnej i makroekonomicznej oraz utrzymanie wielkości sektora finansów publicznych na określonym poziomie. Doświadczenia państw europejskich wykazują, że opracowanie trwałych ram instytucjonalnych, których elementem są reguły fiskalne, wzmacnia jakość

²⁰ Program Konwergencji. Aktualizacja 2014, s. 62–64.

²¹ Stabilizująca reguła wydatkowa, Ministerstwo Finansów, Warszawa 2013, s. 1–3.

finansów publicznych. Zróżnicowanie reguł stosowanych chociażby w państwach Unii Europejskiej wskazuje, iż nie ma jednej recepty na utrzymanie dyscypliny fiskalnej, a reguły fiskalne muszą stanowić ważny element szerszego projektu kompleksowych zmian o charakterze długoterminowym. Z ilościowego punktu widzenia znaczenie reguł wydatkowych w państwach członkowskich Unii Europejskiej wzrosło w sposób znaczny. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż odpowiednio realizowane reguły wydatkowe mogą stanowić przeciwagę dla prowadzenia ekspansywnej polityki fiskalnej w czasie gospodarczego wzrostu.

Literatura

- Anderson B., Minarik J., *Design Choices for Fiscal Policy Rules*, „OECD Journal on Budgeting” 2006, vol. 5, no. 4.
- Banaszewska M., *Wydatkowe reguły fiskalne jako składnik ram fiskalnych państw Unii Europejskiej*, „Zarządzanie i Finanse” 2013, nr 2, cz. 3.
- Cilak M., *Reguły wydatkowe dotyczące budżetu państwa (na gruncie ustawy o finansach publicznych z 2009 r.)*, „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu” 2013, nr 1.
- Debrun X., Epstein N., Szymansky S., *A New Fiscal Rule: Should Israel “Go Swiss”?*, „IMF Working Paper” 2008, no. WP/08/87.
- Franek S., *Reguły fiskalne w przemianach instytucjonalnych finansów publicznych*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” 2010, nr 39.
- [http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/euro/documents/2010-05-12com\(2010\)250_final.pdf](http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/euro/documents/2010-05-12com(2010)250_final.pdf).
- http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/fiscal_governance/fiscal_rules/index_en.htm.
- Kantorowicz J., *Reguły fiskalne – co się sprawdza?*, „Analiza FOR” 2012, nr 3.
- Kopits G., Szymansky S., *Fiscal Policy Rules*, „IMF Occasional Paper” 1998, no. 162.
- Marchewka-Bartkowiak K., *Reguły fiskalne w warunkach kryzysu finansów publicznych*, „Ekonomia i Prawo” 2012, nr 3.
- Piowowski R., *Reguły fiskalne oraz instrumenty nowego zarządzania publicznego jako narzędzia przejrzystej polityki fiskalnej*, „Studia Ekonomiczne” 2011, nr 3.
- Program Konwergencji. Aktualizacja 2014.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1175/2011 z 16 listopada 2011 roku zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.Urz. UE L 306/12 z 23 listopada 2011 roku).
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 3605/93 z 22 listopada 1993 roku w sprawie stosowania Protokołu w sprawie procedury dla nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.
- Siwińska-Gorzela J., *Znaczenie instytucji budżetowych dla równowagi fiskalnej*, w: *Instytucje a polityka makroekonomiczna i wzrost gospodarczy*, red. M. Brzozowski i in., Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006.
- Stabilizująca reguła wydatkowa*, Ministerstwo Finansów, Warszawa 2013.

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. C 83 z 30 marca 2010 roku), wcześniej Traktat o Wspólnocie Europejskiej (TWE).

Wniosek Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych.

Streszczenie

W artykule przedstawiono rolę reguł fiskalnych w tworzeniu ram instytucjonalnych nowoczesnych finansów publicznych. Celem artykułu jest przedstawienie reguł fiskalnych stosowanych w państwach Unii Europejskiej w latach 1900–2012 oraz reguł fiskalnych stosowanych w Polsce. Analizy przeprowadzono ze szczególnym uwzględnieniem reguł wydatkowych.

Expenditure rules as an instrument of public finance discipline

This paper presents the role of fiscal rules in creating the institutional framework of modern public finance. The aim of this article is show the fiscal rules applied in European Union countries in the period 1900–2012 and the fiscal rules used in Poland. Analyses were performed with particular emphasis on expenditure rules.

Translated by Joanna Spychała